

ממצוא חפצך ודבר דבר

'אם תשיב משבת רגלך עשות חפצך ביום קדשי וקראת לשבת
ענג לקדוש ה' מכבד וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר
דבר' [ישעיהו פרק נח, יג].

- **וכבדתו** - שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול.
וכי הא דרבי יוחנן קרי למאניה מכבדותי.
- **מעשות דרכיך** - שלא יהא הילוכך של שבת כהילוכך של
חול.
- **ממצוא חפצך** - חפצך אסורין, חפצי שמים מותרין.

וכבדתו

ממצוא חפצך ודבר דבר

- **ודבר דבר** - שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול. דבור - אסור, הרהור - מותר.
- בשלמא כולהו - לחיי, אלא שלא יהא הילוכך של שבת כהילוכך של חול מאי היא? כי הא דאמר רב הונא אמר רב, ואמרי ליה אמר רבי אבא אמר רב הונא: היה מהלך בשבת ופגע באמת המים, אם יכול להניח את רגלו ראשונה קודם שתעקר שניה - מותר, ואם לאו - אסור! [שבת דף קיג עמוד ב].

דיבורים בשבת

שלא יהא הילוכך בשבת כהילוכך בחול

א- 'אם תשיב משבת רגלך וכו' וכבדתו מעשות דרכיך וגו' שלא יהא הילוכך בשבת כהילוכך בחול לפיכך אסור:

1. לרוץ בשבת, היינו פסיעות קצרות במרוצה.
2. או לקפץ דהיינו לעקור שתי רגליו בבת אחת או לדלג דהיינו לעקור רגלו השניה קודם שיניח הראשונה
3. או לפסוע פסיעה גסה דהיינו כל שיש בה יותר מאמה מראש גודל רגל זו עד ראש גודל רגל השניה אם אפשר לו בפחות דהיינו שאין שם רפש וטיט (א) או אמת המים כמו שיתבאר.
4. ואף בחול אין לפסוע פסיעה גסה מפני שנוטלת אחת מחמש מאות ממאור עיניו של אדם. [שא,א].

הליכה בשבת

שלא יהא הילוכך בשבת כהילוכך בחול

א- יבחרים המתענגים התירו להם לרוץ ולקפוץ [הובא בקו"א שא א]. ינערים המשחקים יחד (אגודה שבת סי קלב). ודווקא דיעבד שרגילין בכך אבל לכתחילה אין להרגילן (בי"ח סי"ג ד"ה אבל). ובשמחת תורה שרי לרקד וכן בשמחת נישואין לכבוד חתן וכלה, (השי"ס) [ים של שלמה] פ"ה דביצה [סו"ס ו] [אליה רבה סימן שא ס"ק ה].

ריצה וריקוד בשבת

שלא יהא הילוכך בשבת כהילוכך בחול

- ב- מותר לרוץ לדבר מצוה, וכן מותר לרוץ לראות כל שבר שמתענגים בו' [מסקנת קו"א שא ב].
- ג- מוטב לא להרבות את הדרך בשבת [קו"א שא א והגה הבי שם].
- ד- באם יורדים גשמים או שמפחד מכלבים וכיו"ב מותר לרוץ.

הליכה בשבת

שלא יהא הילוכך בשבת כהילוכך בחול

האם מותר לטייל להנאתו בשבת?

1. ברמ"א שא"ב כתב שמותר, בב"י מביא שו"ת הראש [כא,ג] שם משמע שאף שמטייל ישאר במלבושי שבת. דשאני היכא שהולך לתענוג שאין בזה חשש כפי שמבאר אדה"ז שאיסור שלא יהי' הילוכך מותר כשהוא לתענוג.

טיול בשבת

שלא יהא הילוכך בשבת כהילוכך בחול

האם מותר לטייל להנאתו בשבת?

2. וכך מובא בתרה"ד (סי' א) [גדול שבאחרונים] 'מעשה רב'. "גם שמעתי בישיבה, מפי אחד מהגדולים, ששמע וקבל, כי בימי הקדמונים בקרימ"ש, התפללו ערבית וקראו את שמע, בע"ש בעוד היום גדול, כל כך, שהיה רב העיר שהיה מהגדולים הקדמונים הוא, וכל טובי הקהל עמו, הלכו לטייל אחר אכילה של סעודת שבת, על שפת הנהר דונא"י; והיו חוזרין לבתיהם קודם הלילה".

טיול בשבת

שלא יהא הילוכך בשבת כהילוכך בחול

האם מותר לטייל להנאתו בשבת?

3. אמנם יש מדרש שכתב: 'מניין שאין מטיילין בעיר לדבר שאינו של מצוה, ת"ל אם תשיב משבת רגליך. מניין שאינן יוצאין בשדות לידע מה הן צריכות לתקן, ת"ל עשות חפצך ביום קדשי.' [משנת רבי אליעזר פרשה כ עמוד 368].

טיול בשבת

שלא יהא הילוכך בשבת כהילוכך בחול

האם מותר לטייל להנאתו בשבת?

4. בקונטרס עץ החיים מכ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע מליובאוויטש סוף אות כה כתוב "ויום השבת קדוש יהי כולו על עסק דברי אלקים חיים ובדרך כלל צריכים לשמור מאד הזמן ביום הש"ק לעסוק בו בתורה ולא לפנות חס ושלום לדברי הבאי אשר גם בימות החול צריכים להזהר בזה וביותר בש"ק כי קדוש היום לה' אלקינו וניתן לישראל לשבוע ולהתענג מטובו ית'. **והטיול ביום הש"ק הוא בלתי מרוצה כלל וכלל** ולא מצינו שהותר ביום הזה רק לישן יותר מעט מכל יום, וכך לענגו באכילה ושתיה, אבל בתנאי שיהיי לכבוד שבת והיינו שירגיש שזה לכבוד שבת ואימת שבת עליו היינו הביטול הכללי דשבת עליו. . אבל לבטל הזמן בשבת בדברי הבאי חס ושלום הוא עון גדול רחמנא ליצלן ובפרט בענין הטיול בש"ק שאז כל העולם מטיילים לא ינקה מרע ח"ו ושומר נפשו ירחק מזה".

טיול בשבת

ממצוא חפצך חפצך

א- **ממצוא חפצך** - חפצך אסורים לבקשם בשבת ואפילו אינו עושה שום מלאכה אלא שמזמין עצמו בשבת בפועל ממש לא בהרהור לבד לעשות אחר השבת דבר שאמור לעשותו בשבת.

ב- דוקא אם ניכר הדבר שמתכוין לחפצים האסורים כגון זה שהולך בשדה שמה מבקש שם אם לא לראות מה היא צריכה? - אבל אם אין הדבר ניכר שמתכוין לחפצכם האסורים אלא לחפצים המותרים הרי זה מותר.

ג- בב' תנאים אסור: א. שרוצה לעשות מעשה שאסור לעשותו בשבת [אין לו כל צד היתר], ב. שניכר ממעשיו שרצונו לעשות את המעשה.

ממצוא חפצך

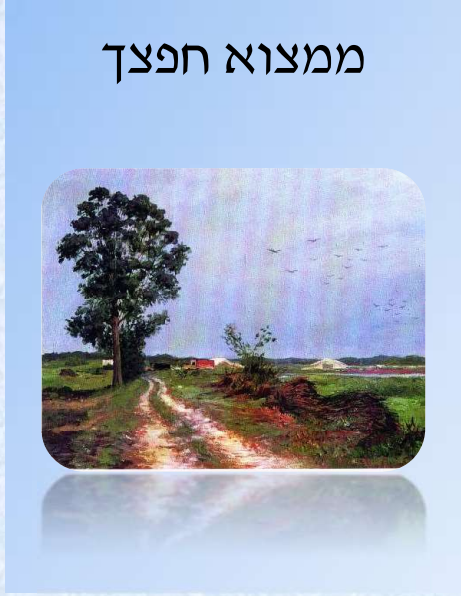

ממצוא חפצך חפצך

דוגמאות :

- 1. שמהלך בשדהו לראות מה היא צריכה אחר השבת מעידור וניכוש וכיוצא בהן מדברים האסורים בשבת
- 2. וכן אסור לטייל בעיר כדי למצוא סוס או ספינה או קרון [רכב] או בית דירה לשכרם אחר השבת.
- 3. [היינו כשניכר אך באם הולך סתם ברחוב יש היתר להתסכל [באם אין מודעות] על בתים חלונות ראוה וכיו"ב.

ממצוא חפצד חפצד

דוגמאות :

4. להלך חוץ לעיר תוך התחום ולהתעכב שם עד שתחשך כדי לתלוש פירות מגינתו שבתוך התחום כי הרואה יאמר שהילוכו היה כדי לבקש בהמתו שנאבדה לו המותרת בשבת ואח"כ נמלך להשאר שם עד הלילה כדי לתלוש הפירות.
5. אסור להכנס למקום עבודתו בשבת כדי שמיד במוצש"ק יוכל לעבוד
6. אין להמתין בתחנת האוטובוס. אך אם יורד גשם מותר להכנס לתחנת אוטובוס. ויש מתירים כיון שאיננו ניכר [ולענ"ד המציאות היא שניכר].

ממצוא חפצד

ממצוא חפצך חפצך

א- כל האיסור הוא לדברי הרשות אך לדבר מצוה מותר.

ב- 'מותר להרהר בעסקיו אפילו היאך לעשות מלאכות גמורות אחר השבת שלא אסרו אלא דבור לבד שנאמר ודבר דבר דיבור אסור הרהור מותר'

ג- 'ומכל מקום אם יש לו מתוך הרהור טרדת הלב או נדנוד דאגה אסור ומשום ענג שבת מצוה שלא להרהר כלל בעסקיו אלא יהא בעיניו כאלו כל מלאכתו עשויה וזהו שכתוב ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך ואין אדם יכול לעשות כל מלאכתו בשבוע אחד אלא יראה אדם בכל שבת כאלו כל מלאכתו עשויה ואין לך ענג גדול מזה' [שו, כא]

הרהור בעסקיו

